

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 278

TOLLHEGYEN.

— július 7.

(Pofon.) Wekerle miniszterelnöknek nem volt joga ahhoz, hogy a Svájccal való kereskedelmi szerződésnek önálló becikkelyezését terjesztette a magyar képviselőház elé — az osztrák kormányval való megállapodás nélkül... Ezt a szenzációs kijelentést tette tegnap Beck báró a Reichsrath előtt. Iné még egy „előkelő idegen“, a ki Magyarország ügyeibe ártja magát. Kálnokynak Bánffy báró, Körbernek Tisza gróf szolgáltak annak idején némi kis orral, Wekerlének — a mint ösmerjük — szintén lesz olyan szótára, amelyben megfelelő szavak foglaltatnak ekkora szemérmelenség visszautasítására. Ismételjük, emiatt valahol kabinet válság lesz. Kell is hogy legyen. Jogainkat nem hagyjuk, még csak újabb áldozatokat sem hozunk azért, hogy Ausztria (a mely ujfént csak zsarolni akar) elősmerje jogainkat, amelyet föltétlenül jogaink nélkülünk. Nem akarunk úgy járni, mint a szegény Jókai Mór járt, a kinek szerelmes ódákat kellett zengedeznie, ha jól akart lakni a saját maga keresete pénzéből. Kiűtött a harc az osztrák és a magyar kormányok közt, a ki magyar létére nem áll e harcban a Wekerle-kormány mellett, az már igazán nem egyéb, mint hazaáruló. Osztrák pénz szaga van most minden póznak és darabontásnak.

*

(Goluchowszky bosszuja.) Szerbia megrendeléseket akar tenni Magyarországon, ágyukat azonban nem akar vásárolni Ausz-

triában, ez elég arra, hogy Magyarország vámháborút indítson Ausztria mellett — ön maga ellen. Valjon becsülnek e még bennünket valamire Európában, a midőn hitványabbakul mutatkozunk még Ausztriánál is? Mert tehetetlen eszközök vagyunk a kezében még az új korszakban is. „Skoda“ szerbül azt jelenti, hogy kár. Csoda e, hogy Szerbia nem akar olyan ágyukat rendelni az osztrák Skoda-cégtől, amelyek semmiféle ellenségben sem tehetnének kárt? A kár ebben a versengésben megint csak a magyaroké. Olyan ágyukkal lő felénk Ausztria, a melyek még öntve sincsenek. Miért van valóban nagy miniszteriumunk, ha semmiféle ellenünk irányzott ágyu nem sül el — hátrafelé? Ágyutöltelékkel degradáltak, ez a valóság.

*

(Egy kis széptan.) A színsági bizottság tegnapi ülésének voltak érdekes mozzanatai. A vastaps beszüntetése igen okos dolog. A karzaton obstruáló nemis ifjuság kanibáli üvöltésére sem szabad ezentúl a vasfüggöny elé lépnie holmi harmadrendű divácskának. Az ifju nemzedék jó tréfának tartotta, ha megakaszthatta az előadást és kieroszakolhatta a vastapsot. Ez valami nem is vidékies, de már falusias színvonalra süllyesztette a nézőteret. Hát ezt az állapotot igen helyesen ellensúlyozta a bizottság. Csodáljuk azonban, hogy a bizottságban nem akadt hang, a mely lecáfolja Zilahy színigazgatónak ezt a különös színpadi tételét, hogy „szerepkör ma már nincs, eltörölték, mindenki játszhatik mindent.“ Elképedve halljuk ezt a rettenetes elméletet. Nem vettük eddig észre

hogy a „Nemzeti Színház“ Jászai Marij szendékét, Ujházi Ede Romeókat, Rákosi Szidi Ellektrákat és Medeaákat, Rózsahegyi Kálmán Lear királyokat játszana. Zilahy Gyula is csak spórolásból fanyalodnék rá Ofélia eljátszására. Ez, édes Zsül, csak mesebeszéd, a melyet legföljebb a budapesti bulvár-színházak és a vidéki direktorok fogadják el készpénznek, a kik nem készek pénzt fizetni mindegyik színházi szakma betöltésére. Elhiszük, hogy egyes, nem nagyon kiélezett és az illető színész egyéniségével nem tulajdonoson ellentétes szerepet „mindenki“ eljátszik, de abszolút szabálynak az állítást semmiféle direktori budget kedvéért nem fogadhatjuk el.

A helyzet.

Budapest, július 7.

A delegációk befejezték működésüket Bécsben és a parlament megkezdette munkásságát a felirattal. A nemzetiségiek ezt az alkalmat arra használták fel, hogy a kormány ellen fölvonuljanak. Egész sereg közigazgatási atrocitást soroltak fel és ezzel akarták ellenzéki voltukat megokolni. Oknak ez silány dolog, mert a multért ez a kormány semmiben sem felelős, ha pedig bárki is konkrét sérelemmel áll elő, bizonyosra veheti, hogy a miniszterelnöktől kezdve mindenki siet a bajt orvosolni. Hiszen példa is volt reá. Ott van például a tót Hodzsa interpellációs panasza, amelyet a belügyminiszter akként igazított el,

Nem mondom . . .

Nem mondom, oh! ez volna végem,
 Hogy nem szeret már kebeled.
 Csak azt, hogy messze, messze, régen
 Elutazál . . . Isten veled!

Járj, kelj, bolyongj, menj szebb világba,
 Szeress mást, nélkülem, tovább,
 Keress, ne csüggedj, hogy hiába,
 Sok az ember, nagy a világ!

Haza, haza kívánkozik még,
 Ki annyit bolygott, utazott . . .
 „Isten veled“ kisére innét,

Mosoly fogad s „Isten hozott!“

Gáspár Imre.

Budapesti levél.

A „Szabadság“-nak írta: Faragó Jenő.

— Na hát, ilyen meleg még nem volt!

Ez a sóhajtásunk nap-nap után. Ma 28 fokra száll a hőmérő, holnap még feljebb törtet és hiába szolgál egy egy hűs cseppel hű csehünk: a vége a dolognak mégis csak az, hogy izzadunk!

A kánikula lomhán, kellemetlenül ráterpeszkedett a nagy városra és — nem tudunk ellene védekezni. Az utcákat locsolják, a lakásunkat beárnyékolják, a dunai uszodákat csaknem az orrunk elé építik: de mit érünk vele? Azért csak benne vagyunk az óriási kátlanban és fővünk, mint a kopaszított esirke! . . .

De ha nappal nem is tudunk védekezni a hőség ellen, hát megteesszük legalább éjszaka.

A város este nyoc órán tul valósággal kihál; mindenki a ligetbe vándorol, ahol még található egy kis levegő, egy csipetnyi tiszta, pormentes, korom nélkül való levegő. De itt csak igen kevés van ebből a portékából. A nyári vendéglőkre alig jut belőle; pedig a nyári vendéglők ilyenkor olyan zsúfoltak, hogy arra még hasonlatot találni is nehéz.

Kezdetben volt a Vampeties. Aztán — mint júliusi eső után az erdei gomba — sorra keletkezett a többi kicsiny és nagy, előkelő és kevésbé előkelő nyári vendéglő a városligeti platánok határában.

Vampeties csak azzal dolgozott, hogy jó ételt adott a pesti népeknek; az utána következők már különös tsükkökkel csalogatták berkeikbe a pesti népet.

Az egyiknek az volt a trükkje, hogy a vendégeivel gorombáskodott; a másik egyéb ilyen finom nüanszokat talál ki, de bizo-

nyos, hogy mindenki tud valamit, a mi hat reánk — romlott izlésű pestiekre.

Tekintve: esténként zsúfolásig megtelnek a nagy ligeti vendéglők és a kis ligeti korezmák. Igazi pesti ember már úgy ösmeri ezeket a helyeket, mintha az elemi iskolai földrajzórán tanították volna meg rá, hogy: hol fekszik a Vampeties, hol fekszik a „Kovács, hol a „Pálma liget.“ De igazi pesti ember azt is tudja, hogy melyik hely — kinek a tanyája.

Művészek és írók a Vampeties hivei, képviselők és politikusok a Kovácsba járnak, mások másutt ütök föl a nyári törzsasztalt, amely mellől nem a városba visz az ut, hanem — Óbudavarába.

Különösen a képviselő urak irányítják a karesu minaret tornya felé lépéseiket. Ott ugyanis mostanság nem a török az ur, hanem a spanyol. Két csodaszép spanyol táncosnő járja ott a macsicsot éjfélől hajnalig és a honatyák szörnyen gyönyörködnek bennük.

A minap Justh Gyula, a Ház elnöke is megjelent e szép helyen, hogy — mint ő mondá! — iuspiciálja a képviselő urakat. És azt konstataalta, hogy ide szivesebben is, pontosabban is eljárnak, mint a Ház nyári üléseire. Pedig ott is furesa tánc járja! . . .

hogyan az interpelláló köszönettel vette a választ tudomásul. A tisztelt nemzetiségek egy malmot taposnak és úgy tetszik, azért vonulnak most már újra fel a költségvetés tárgyalásánál, hogy közbeszóljanak.

Egy hasznunk azonban van a nemzetiségek bőbeszédűségéből és ez az, hogy a művelt nyugat, amelynek sajtója bennünket gyakran megtámadott igazságtalanságunkért nemzetiségi polgártársainkkal szemben, meggyőződhetik, hogy ez a vád mindenha alaptalan volt. Tavaly még hangosak voltak odakint a lapok, hogy mi a nemzetiségi urakat be sem eresztjük a parlamentbe. Ime, meggyőződhetik a világ, milyen szép számban vonultak be nemzetiségi testvéreink a magyar képviselőházba és meggyőződhetik a külföldi közvélemény, milyen vigan ficákolnak azok, akik azzal vádolnak bennünket, hogy a szót torkukba fojtjuk.

Am beszélnék ezek az urak tovább, ne érje szóáradatukat semmi gát. Pedig nemzeti érdek, hogy a törvényhozás végezzen mihamarabb a költségvetéssel, majd az autonóm vámtarifával, mert a kormányra nagy feladat vár, a kiegyezés dolga Ausztriával, amelyről a tárgyalások még a nyáron indulnak. Itt az ideje, hogy a monarchia másik államával való viszonyunkra nézve bizonyos szilárdságot jelentő megállapodások történjenek. Ezt óhajtja a nemzet és akarja a kormány, a melyek régen értettek egyet, mint most. De ez az egyetértés szükséges is. Kemény harcunk lesz Ausztriával és hogy ezt megvívassuk, a kormánynak szüksége van az egész nemzet erejére és egyetértésére.

Bánffy és a városok.

— A városok kötvényei. —

— július 7.

Budapestről jelentik:

Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter több városnak adó, bélyeg- és illetékmentes, valamint óvadékképes községi részkötvények kibocsátása iránt előterjesztett kérelmét azzal a megokolással, hogy a kölcsön ilyenmü felvételét közhiteli szempontból megengedhetőnek nem tartja, visszautasította. A pénzügyminiszteri határozatot Magyarország nagyobb városai magukra nézve sérelmesnek találták. Mint értesülünk, Bánffy Dezső báró a Ház egyik legközelebbi ülésén, erre alkalmas időben *határozati javaslatot* fog a képviselőház elé terjeszteni, hogy *utasítsa a Ház a kormányt oly törvényjavaslat soronkivüli beadására, mely törvényerőre emelkedve a vidéki városoknak illetékmentes részkötvények kibocsátását biztosítja.*

Ha ez a h iradás megfelel a való ságnak, akkor Bánffy Dezső báró a városok érdekében olyan nagyfontosságú lépésre határozta el magát, hogy azok közönségét akciójával a legnagyobb hatalom közelezt.

A kérdés már nem új. A városok — különösen Pozsony és Győr — istétlenül megkísérelték már az egyes városokról, hogy adó- és illetékmentesek kibocsátására enged-

délyt eszközöljenek ki, a kormányok azonban ezeket a kérelmeket egyértelműleg elutasították.

Hogy a jelenlegi pénzügyi kormány előtt is fordult-e meg ilyen kérelem, azt nem tudjuk. Mindenesetre sajnálatos volna, ha Wekerle Sándor felfogása sem kedvezne a városok érdekének, noha ezt kizártnak tekintjük.

Elvégre ami a hitelképességet illeti — a Bánffy báró által képviselt Szeged városa, amelynek 60 milliónyi vagyona, ebből legalább 30 millió tiszta értéke van, egy pár millió hitelügylethez mégis csak nyújt annyi biztosítékot, mint egy részvénytársasági pénztintézet, amely pár millió korona alaptőkével rendelkezik s amelyet nem is köztisztviselők vezetnek. Debrecenben van legalább is ennyi biztonság.

Bánffy Dezső akciója megfelelne a városok egyértelmű óhajtatásának, amit a polgármesterek kongresszusán ismételtén kifejeztek.

Ugy tudjuk különben, hogy külföldön a kormányok a városokkal szemben épen a kötvénykibocsátás terén, nem helyezkednek a rideg finánciális tekintet álláspontjára, hanem megadják nekik azokat a kedvezményeket, amelyeket a magyar városok számára most akar kieszközölni Bánffy Dezső báró.

Ebben az akciójában Bánffy báró nemcsak az összes vidéki városok, hanem azok képviselőinek a támogatására is számíthat.

A pénzügyi kormány pedig, amelynek élén Európa egyik legkiválóbb finánckapacitása áll, bizonyára módját tudja találni a közhitel szempontjából netán támasztható aggodalmak eloszlátásának, ha ugyanilyen aggodalmak épen a jelenlegi kormányt ebben a kérdésben eddig tartózkodásra intették.

Politikai hírek.

— **Miniszterek utja.** Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök tegnap éjjel 11 órakor visszatért Budapestre. Zichy Aladár gróf 6 felsége személye körüli miniszter ma reggel 7 órakor Budapestről ideérkezett.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** A pénzügyi bizottság ma Sággy Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen a kereskedelmi költségvetést tárgyalták. Bakó Mihály előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Ezután Kossuth Ferenc szólalt fel és válaszolt az osztrák kormány tegnapi nyilatkozatára. Kijelentette, hogy Ausztria részéről nem találkozott méltánnyal. Tegnapi Beck visszavonta a Körbe:—Széll féle kiegyezési javaslatokat, ebből látható hogy nem veszi figyelembe alaptörvényeinket.

A bizottság azon kérdésére, hogy mit szándékozik tenni Ausztriával szemben, Kossuth kérte, hogy egyelőre mentse fel a választ alól, mert ezzel kiszolgáltatná kezéből a fegyvert. Kossuth hangsúlyozta, hogy Magyarország érdekeit megfogja védeni.

A bizottság ezután a kereskedelmi költségvetést általánosságban elfogadta.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 7.

A mai ülés érdekességét az interpellációktól várták. Azok el is hangzottak, de minden elmán folyt, a mint az a bécsi események után másként nem is lehet.

Justh Gyula elnök pontban tíz órakor megnyitja az ülést, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után beterjeszti az irományokat és felolvastatja az interpellációs könyvet.

Náray Lajos átveszi az elnöklést.

Következik a felirati vita folytatása.

Veress József: Polémizál a nemzetiségekkel. Rámu at arra, hogy a nép maga kívánja a magyar nyelv megtanulását és gyermekeit magyar vidékre cserébe adja. Miért hánytorgatják hát a magyar iskoláztatást a nemzetiségi képviselők? Hiszen, ha nem adnának módot a népek az államnyelv megtanulására, akkor épen azt panasználák fel. És igazuk volna, mert ebben az országban államalkotó joga, vezető szerepe és kötelességei a magyar fajnak vannak, kultúránk tehát kell, hogy dominálja a helyzetet. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a magyar elnyom itt minden más kultúrát. Miért nincs német nemzetiségi kérdés ebben az országban? — Hiszen a németek is századok óta élnek itt, nem tartották e meg mégis nyelvüket, nem fejlődtek e kultúrájukban és nem gyarapodtak e vagyonban? De igen! Csakhogy azok soha sem voltak ellenségeink. Velük éreztük mi is, a hogyan ők is velünk érezték. Ez lenne kötelességük a többi nemzetiségeknek is, mert az üres ígéretés még nem valóság. Ezután rátér a feliratan körvonalozott szociális alkotásokra és kijelenti, hogy nagy elégtételre szolgál a választói jog kiterjesztése, a melyet 6 már akkor hirdett, a mikor még azok a pártok is levozták vele, a kik most maguk szorgalmazták. Az igazság mire bődít. Szomoruan konstatálja, hogy se magyar udvartartás, se magyar hadsereg nincs, bár a két intézmény sokkal több milliót emészt meg, mint a mennyit voltaképen elbirunk. A jobb jövődében bizva fogadja el a feliratot, de indítványozza, hogy egészítsék azt ki azzal a passzussal, hogy az országgyűlés kivánatosnak tartja a katonai szolgálat megrövidítését és hogy szimpátiával viseltetik a nemzetközi béke konferencia akciója iránt, a mely az általános lefegyverzést célozza.

Bella Mátyás: Ha a többi nemzetiségeknek csak azokat a jogokat adnák meg, a melyeket a szászok élveznek kiváltságaik alapján, itt kötelezőleg kijelenti, hogy készségesen és örömmel támogatja a mostani kormányt. Ehez azonban nincs is reányük a nemzetiségeknek, már pedig nem lehet szó addig igazi testvériségről, míg a nemzetiségek sorsa mostoha. Panaszolja, hogy a tőoktól megvonták az iskola alapítási jogot is, amihez pedig élő törvényekben gyökeres joguk van. Kérdi, hogy mi történt azokkal a kulturális pénzalapokkal, a melyeket a magyar kormányok a tőoktól elszedtek állami kezelésbe? A nemzetiségi feliratot fogadja el.

Baloghy Ernő: felszólal azért, mert 6 választói előtt és általában Bácsvármegye választói előtt ismételtén kijelentette, hogy nemzeti engedmények nélkül békét kötni nem lehet. És ha mégis belenyugodott a nemzet ebbe a békébe, ebbe a gavalléros békébe, annak az a magyarázata, hogy a nemzet bizik az önzéseiben, akik mindig a nemzeti eszméért küzdöttek.

Erdőket ki lehet irtani... Héderváry László: Feililtsek is ezt tartotta. (Zajos derűtség.)

Baloghy Ernő: ... de nemzeteket eltörölni, nemzeteket letörni lehetetlen. Mi felelősek vagyunk azért, a mik történtek és vigyáznunk kell, hogy a nemzet ideáljában ne csalatkozzék. A 67-es törvény tarthatatlan, mert nem lép a jogfejlesztésre, csak a jogoknak a visszaszorítására. (Helyeslés a

baloldalra. (Ez a törvény esődöt mondott s most már csak likvidálhatjuk. Kifogásolja, hogy a felirat nem fejezi ki azt a multat, amely a mai állapotot megelőzte. Nem is sejteti sem hangjában, sem kitételeiben, hogy milyen borzalmas törvénytriplások történtek itt. És mi mégis csak félreértésekről beszélünk a felirásban. Nyílt támadás volt itt az alkotmány ellen. Már most, ha mi, a mikor bántanak bennünket, mindig a feledés fátyolát borítjuk a bántalmakra, akkor egyszer úgy megdöfnék majd bennünket, hogy aztán soha többé nem lesz szükség a fátyolra. Az alkotmány visszaállítása megtörtént az igaz; de ez nem vívmány, ez csak eredmény. Azért a mult nincs jóvátéve, mert hiszen csak a jogtalanul elrabolt javakat hozta vissza a nemzet. A felirásban kifejezést kellett volna nyernie. És annál inkább meg kellett volna annak történetie, mert hiszen a király is férfias erővel fejezte ki azt a szándékát, hogy a maga felségioit megvédi velünk szemben. Miért ne mondhatnók meg hát válaszukban mi is, hogy mit akartunk a multban és mit akarunk a jövőben. A trónbeszédben az van, hogy járuljon hozzá a nemzet, hogy mentől tovább élvezzük a béke áldásait. Hát ezt szívesen fogadjuk, de viszont a békére csak akkor lehet szükségünk, ha nemzeti fejlődésünket biztosítja. A trónbeszédbe legalább egy mondatot kellett volna bevenni, hogy meghajtsuk zászlónkat a törvényhatóságok előtt. Nem mulaszthatja el azt a képviselőház, hogy az alkotmány biztosítékait, melyeknek hiánya a közel multban megállapított, sürgősen megadhassa. A királyi biztosi intézményt tökéletesen lehetetlennek kell tenni. Foglalkozik a nemzetiségekkel, a kik igazságtalan támadásokat intéznek a magyar nemzet ellen, amely pedig minden jogot megadott a nemzetiségeknek. A feliratot elfogadják. (Eljenzés.)

Elnök: A napirend szerint a vitát megszakítjuk. Attérünk a kérvények tárgyalására. Előbb azonban öt perc szünetet ad.

A ház 2 óra után áttért a

kérvények

tárgyalására.

Zakariás János előadó javasolja, hogy a Fejérváry-kormány vád alá helyezését kérő kérvények az igazságügyi bizottsághoz tessenek át.

Olay Lajos ezzel szemben határozati javaslatot terjeszt be, hogy a Fejérváry-kormány helyezettessék vád alá és a főbb tisztviselők mozdíttassanak el.

Zakariás előadó. Nem fogadja el Olay határozati javaslatát, mert a tisztviselők külön felelőssége felett a ház nincs hivatva határozni.

Wekerle miniszterelnök Olay javaslata ellen foglal állást. A tisztviselők fegyelmi ügye a pragmatikára tartozik, ha pedig bizalmi állást töltöttek be, az illető miniszter hatáskörébe. Egyébként megjegyzi, hogy a Fejérváry-kormány alatt sok oly tisztviselő megtartotta állását, akiket egyenesen a koalíció kért fel erre és a kik sok becses szolgálatot tettek. (Helyeslés.)

A ház Olay javaslatával szemben a kérvényi bizottság javaslatát fogadta el.

Ezután következnek az

interpellációk.

Wlád Aurél kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hogy Fejérváry minő pénzből fizette ki az elbocsájtott tisztviselőket.

Wekerle nyomban válaszol és kijelenti, hogy ebben a kérdésben Fejérváry és a koalíció kormánya között volt tanácskozás, de megállapodásra nem jutottak. A tanácskozás során Fejérváry azt kérte, hogy a kártalanítás összegét az állam adja, de a kormány erre csak a törvény keretén belül volt hajlandó. Fejérváry erre kijelentette, hogy a sajátjából fogja fedezni és szóló úgy tudja, hogy ezt csakugyan meg is tette.

A ház tudomásul veszi a választ.

Halász Lajos előterjeszti ismert interpellációját, mely báró Barkóczy min. tanácsosnak nyilatkozatával van összefüggésben.

Apponyi Albert kultuszminiszter az interpellációra válaszolva kijelenti, hogy

Barkóczyt megbizta ugyan képviselével, de azzal nem, hogy nevében nyilatkozzék. Szerinte a civilizált világ alapja a kereszténység, de az állami oktatást nem szabad felekezeti jelleggel felruházni. A kormány nem fog hozzájárulni a lelkiismereti szabadsághoz.

Halász Lajos tudomásul veszi a választ.

Ugron Gábor: (ingerülten) Ilyen kérdéseket intézzen el a pártban!

Halász Lajos: Ugron se tett mindig eleget a pártfegyelmnek! (Nagy zaj)

Boray Miklós és **Bedőházy János** a szerb határozat kérdésében interpellálnak.

Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy a szerb politika tekintetében a ház tagjai között nincs eltérés. — A magyar kormány magyar politikát csinál. (Helyeslés) A szerb kormány ígéretei megbízhatatlanok, ezért kellett a határozatot alkalmazni.

A ház a választ tudomásul veszi.

Az ülés 3 óra után véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Az alispán választás.

— július 7.

„Szózat Hajdúvármegye függetlenségi és 48-as bizottsági tagjaihoz“ című felhívást vettük s azt a következőkben adjuk:

A mi időnk is elérkezett végre! A nagy negyvennyolcas eszma diadallal járta be a hazát! A lenézett, legyalázott negyvennyolcas-párt, mint győztes, kezébe vette a kormányzatot; a hatvanhetesek bukott töredékét egyedül a királyi kegy tartja, de a nemzet itélőszéke végleg leszámolt velök. Haszonra szegődtek, az önérdék volt a hivatásuk, ennél fogva bűnhődniök kellett. Bűntetésük az elmulás feltámadás nélkül.

Mi szenvedtünk, áldoztunk, türtünk és vártunk. Reménységünk ereje az Igazság alapja volt s ez az erő ime diadallal koszorúzza meg nemes küzdelmünk tiszta homlokát.

Magasra segített bennünket a magyarok Istene; a magasságban meg kell állani szédülés, félelem és gyávaság nélkül. Meg ne szédítsen az elveszett paradicsom után való epkedő hatvanhetesek furfangja, a kik a farkast egy időre báránybőrbe rejtik; féltékenységet, gyávaságot ne keltsen az a töredék hatalom, a mi még mint árban súlydönök egy törött lécdarab, a kezükben maradt. Meg kell tisztítani a közéletet, hogy benne csak azviruljon, csak az menjen elől, jutalmat az nyerjen, érdem koszorúját csak az vegye, a ki a magyar szabadság és függetlenség szent ügyének tesz szolgálatot.

Fent már megindult a nagy tisztogatás. Ezt kell csinálnunk itt alant is a vármegyékben.

Hajdúvármegye a nagy hagyományok nemes útján a függetlenségi vármegyék sorába küzdötte fel magát. Népeinek óriási többsége függetlenségi, képviselői függetlenségek; csak a tanácsstermek nem tudnak szabadulni a bukott hatvanhetes rendszer ölelő karjaiból; pedig ezek a karok csak aláhuzni, csak súlyosítani tudnak a szolgálat felé; de a függetlenség magaslatához emelni soha. Itt van az idő, hogy öntudatos erővel, hazafias bátorsággal lefejtjük magunkról ezeket a karokat. A nagy munkának kezdete az alispán választás lesz. Itt mutathatja-e ki a vármegye, hogy letudja-e mosni magáról a leszerelés gyalázatát s lemoshatja egyedül úgy, hogy önmagát függetlenségi 48-as alispánnal koronázza meg. Mert ez a korona biztosítja, hogy többé oda, a hova a hatvanhetes politika vitte, nem súlydön le soha.

Itt mutathatja meg minden bizottsági tag, hogy méltó volt-e függetlenségi megbízóhoz; megérdemelte-e, hogy a függetlenségi párt ereje és küzdelme emelje fel; avagy csak hitvány tettetés, hűtlen kijátszás volt, mikor a megbízatást függetlenségi alapon fogadta el. Majd ott lesz a jegyzés száma megörökíteni és a választóknak tudtára adni a hívek és hűtelének nevét és azután jön a kérlelhetetlen igazságszolgáltatás.

Függetlenségi negyvennyolcas bizottsági tagok!

Bocskay fejedelem emlékezete hív, mely a szabadság lánggalosával van a történelembe írva; **Kossuth Lajos** emlékezete szólit, mely egymaga a szentszabadság történelem katekizmusa, hív, szólit, biztat, parancsol és kötelez, hogy függetlenségi és 48-as alispánt válasszatok. Ez párt-becsület ez politikai hűség; más ut becsületességbe és hűtlenségbe vezet.

A jelöltek közül egyedül **Kovács Gyula** a függetlenségi. Az ő győzelme pártbecsületünk, politikai hűségünk biztosítása s védelme alá helyeztetett. Meg vagyunk győződve róla, hogy jó helyen, biztos helyen van Jertek azért a biztos küzdelmre s azt, aki nemzeti küzdelmünk lelkes katonája, politikai előhaladásunk becsületes, bátor, bölcs vezére, emeljük fel az alispáni székbe és mutassuk meg, hogy erőnk nemcsak szolgálatra, de az uralkodásra is alkalmas. Erre jött el ez ideje! Eljen **Kovács Gyula** a Hajdúvármegye alispánja!

Debrecen, 1906. július 7 én.

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as elvű megyebizottsági tagok végrehajtó bizottságának nevében és megbízásából: **Weszprémy István**, elnök. **Simon Károly** jegyző. **Bor János** jegyző.

Egyébként a választás napjának közeledtével mind magassabbra csapnak fel a korteskedés hullámai. Erre val legalább az alábbi nyilatkozat, amelynek közlésére **Kovács Gyula** alispánhelyettes kérte fel lapunkat:

„Tudomásomra jutott, hogy az alispánválasztás alkalmából némelyek azon rágalommal illetnek, hogy én az 1901-ik évi választások alkalmával kormánypezzen és a kormány támogatásával választattam volna meg magamat függetlenségi és 48-as programmal képviselőnek. Kijelentem itt a nagy nyilvánosság előtt, hogy aki ezeket állítja felőlem, az kortes célra céltatosan rágalmaz. Megjegyzem, hogy aki az akkori politikai viszonyokat kellően ismerte és ismeri, el sem hiheti azt, hogy **Szell Kálmán** akkori miniszterelnöktől **Polónyi Géza** ellen akár erkölcsi, akár anyagi támogatást bárki is nyerhetett volna. Debrecen, 1906. július 6. **Kovács Gyula.**“

× **Hajdúvármegye központi választmány** a hó 11-én délelőlt 9 órakor ülést tart.

Irodalom és Művészet.

Uj röp irat. Dr. **Gerő Ernő**től „Az esküdtsek reformja az általános választójog alapján“ c. röpírat jelent meg. A fejtegetések eredője a következő: A megoldás, az arany középut az volna, miszerint a kijelölő bizottság emeltessék fel magasabb létszámra, mondjuk 50 tagra, kik közül 5 tag bíró, 10 — ügyvéd, és a többi 35 tag egyéb foglalkozású polgárember legyen. A bírakat az illető törvényezéki elnök jelölje ki, az ügyvédek az ügyvédi kamara közgyűlése válasza. Az általános választói jog útján a törvényhatóságban munkások és kisemberek helyet foglalván, természetes, hogy a kijelölő bizottságba munkások és egyéb kispolgárok is beválaszthatók legyenek. Ily alapon szervezett, szélesebb körű bizottság aztán nagyobb figyelemmel, körültekintéssel jelölheti ki az évi szolgálatot teljesítendő tagokat a nép minden periferiájából. 29 lap, ára 30 fill. Kapható szerzőnét, VII. kerület Sip utca 15.

„**Vörös május.**“ Ily című szociálista irányú 1 felvonásos színdarabot írt dr. **Csillag Károly**. Hasonló német irányú darabok utánzása az egész. Kapható Szegeden és minden könyvkereskedésben, ára 50 fillér.

„A magyar iparosok lapja“ előfizetési felhívást bocsájtott ki Debrecen város iparosaihoz és az ipar iránt érdeklődő közönséghez. Főszerkesztője dr. Kardos Samu, felelős szerkesztője és tulajdonosa Hatos Tivadar, főmunkatársa dr. Ballay Béla s ezenkívül is számos jónévű munkatársa; neveznek meg. A program szerint célja a lapnak „tisztán és kizárólag a magyar, és természetesen — elsősorban a debreceni ipar és iparosság érdekében szolgálni. Ez a szaklap nemcsak védbástya, de irányítója és a sajtó kétségbevonhatatlan hatalmával fogva vezére akar lenni a debreceni és vidéki iparosságnak.“ A lap első száma ez évi július hó 15 én jelenik meg s előfizetni lehet (személyesen avagy postautalványon) Debrecen, Piac-utca 40. a. földszint hátul az udvarban Hatos Tivadar felelős szerkesztőnél. A pontos cím és legalább negyedévi (3 korona) előfizetési díj legkésőbb július hó 10 ig küldendő be.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 7.

Alispánt választunk.
Itt van Kovács Gyula,
Kiben a „48“
Öröklángra gyula.

Itt Somossy Béla,
A derék polgárnagy . . .
Mindkettőnek pártja
— A mint látjuk — már nagy

Bárkilesz, kívánja
Vármegyénk, a Hajdu,
Hogy legyen Bocskay:
S ne szolgál hajdu!

Leánynövendékek elhelyezése.

— július 7.

Az ev. ref. felsőbb leányskola és tanítóképző tanárkara már 1905. november 2-án kimondotta, hogy ezen iskolák vidékről ött növendékei pedagógiai szempontokból nem mehetnek oly családokhoz elszállásolásra, a melyeknél fiuk és leányok vannak együtt akár el szállásolva, akár csak étkezés. Ezen határozatot a nt. igazgatótanács még ugyanazon hónap 17 én megerősítette, de csak az 1906 szeptember hó 1-től kezdődő hatálylyal. S megelőzőleg ezen határozat úgy növendékekkel, mint azok szüleivel, továbbá az érdekelt kosztadókkal is előzetesen közlendő.

Hogy tehát ez a határozat minél kevesebb érdekösszeütökzéssel legyen végrehajtható, a tanárikar felhívta a növendékek figyelmét, hogy „további kellemetlenségek elkerülése végett jól teszik, ha csak is az igazgatóságnál, vagy az általa és a tanári kar által megbízott Dr. Matolcsy László tanárnál bejelentett lakások közül választanak magoknak helyet.

Azok a szállásadók pedig, kik növendékeink közül akarnak maguknak kosztot tartani, tartsák kötelességüknek a maguk jól felfogott érdekében bejelenteni, ugyancsak a nevezett tanárnál, hogy hány növendéket akarnak tartani és mily feltételek mellett. Ennek megtörténte annál is inkább kívánatos, ha azok a növendékek, kiknél a tanárikar a helyváltoztatást szükségesnek látja, kötelesek ezt két 24 óra alatt elhagyni.

Ezeket az érdeklődőknek azon megjegyzéssel adom tudtára, hogy azon bejelentéseket e hó 9 én és 10 én délelőtt 10—12-ig fogadom el a tanári könyvtár hivatalo

helyiségében. (Kossuth u. 33.) Ezenkívül a bejelentéseket majd csak augusztus hó utolsó negyedében lehet eszközölni.

Matolcsy László
tanár.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban predikálni fog Létay Menyhért segédlelkész, a Kistemplomban Szarka Boldizsár segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban Szele György lelkész, az Ispótytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, a Csapó kerében Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkertben Miszti Mihály főiskolai senior.

A róm. kath. templomban ma, pünköst után az V vasárnapon az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor misézik: Nyári Ignác 7 órakor Molnár István 8 órakor egyik kegyesrendi tanár 9 órakor az ünnepi nagymisét végzi Molnár Kálmán h. plébános, utána Nyári Ignác prédikál, háromnegyed 11 kor Szabó István, fél 12 kor Dr Kovács István misézik. Délután 3 órakor lytánia, utána rózsafüzér; 5 órakor a Jézus szentséges Szive társulatának hónapos ájtatosságát végzi Dr. Kovács István szent beszéd kormenét és lytániával.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

— **A „Bocskay“ szoborbizottság megalakult.** Oláh Károly kulturtaracsos kedvenc ideája, a debreceni Bocskay-szobor hatalmas lépésekkel közeledik megvalósulása felé. Ma megalakult az a szoborbizottság, a mely hivatva lesz a társadalom összes rétegeit megmozgatni a szép cél érdekében. A bizottság elnöke Wessprémy Zoltán főispán lett, tagjai pedig a városi tanácstagok, Márk Endre, Komlóssy Arthur stb. Remélhető, ilyenformán, hogy sikeres akció esetén őszszel meg lehet tartani a szobor leleplezését is.

— **A Hortobágy hasznosítása.** A midőn körülbelül 10 nappal ezelőtt a „hortobágyi“ bizottság ülést tartott, — röviden jeleztük már azokat a szempontokat, a melyek minket ezen kérdésnek tárgyalásánál vezetnek. — Ez az, hogy mi a hasznosításnak hivatott vagyunk a legmesszebbmenő formában, de a sok felesleges szónok nem vagyunk barátai. Ezért akkor a bizottság üléséről szóló tudósításunkat a lehető legrövidebbre fogtuk s a vita anyagából célszerűségi szempontból nem közöltünk semmit. Ehhez az álláspontunkhoz ragaszkodunk most is, mert ugyanaz a célszerűségi szempont diktálja, hogy a teljesen meddő vitákat legalább a lap hasábjairól kiküszöböljük s inkább ehelyett a régóta vajdó kérdés dűlőre jutását sürgesük. Ilyenformán a „hortobágyi“ bizottság mai üléséről csak annyi feljegyezni valónk akad, hogy Kovács József polgármester elnökölte alatt elfogadták a szűkebb bizottság tervét, amely a hasznosítás céljaira 24 000 holdat szakít ki a Hortobágyból. — Nagyon szeretnők, ha annyi bizottsági tortura után végre a közgyűlés is foglalkozhatna már ezzel a nagyfontosságú kérdéssel. Eppen itt volna az ideje.

— **Látványosság.** A közönség még ma is a legnagyobb érdeklődést tanúsítja ama pompás pillanatfelvételek iránt, amelyek érdekesebbnél érdekesebb jelenetek vannak megörökítve 150 felvételen. Majdnem minden képen ösmérsőkre akadunk, akik pillanatfelvételeknél ritkán látott jó kivitelben csaknem portrészzerűleg vannak találva. A felvételek Letzter József fényképész kirakatában láthatók.

— **Elmarad a debreceni dalegylet körutja.** A debreceni dalegylet tervbe vett délvidéki utazása, amennyiben nem alkalomszerű, mivel ezen idő tájban az intelligencia nagyobb része mindenfelé fürdőzni van, elmarad. A dalegylet vezetősége ezen tervbe vett utazását a jövő év husvét előtti hetére halasztotta el.

— **A görög katolikusok hangversenye.** A múlt heti hangverseny, — dacára a nagy reklammal dolgozó amerikai cirkus jelenlétének, — dacára annak, hogy ugyanazon napon más jótékony célú előadás is volt a Margitban, — és dacára a saison előre haladt voltának — a legfényesebben sikerült egy erkölcsi, mint anyagi tekintetben. A jegyek előadásából befolyt 445 K. a tombolából 103 K. felülfizetésekből 409 K. 30 fill. Az összes bevétel: 957 K. 30 fill. a kiadás 513 K. 66 fill. tiszta jövedelem: 444 K. 24 fill. vagyis oly eredmény, melyet az idény derekán is nehezen lehet elérni. A részletes leszámolást, felülfizetéseket, a tombolára való adakozásokat nagy sajnálatunkra, térszűke miatt nem közölhetjük. A rendezőség kedves kötelességének ismeri, úgy a most felsorolt urak és hölgyek nemeslelkű támogatásáért, valamint a műsoron szerepelt művészek önzetlen és értékes közreműködéséért, nemkülömben a helyi sajtónak, sokszor igénybe vett irányító ténykedéséért, mely tényezőknek egyedül köszönhető a jó ügynek ily fényes diadala, kötelességének ismeri tehát, hogy úgy a maga, mint az általuk pártfogolt magas eszme nevében leg-hálásabb köszönetét fejezze ki.

— **Nyomdászok mulatsága.** Pom-pásan sikerült mulatságot rendeztek ma este a Margit fürdő disztermében a fekete betűk kizárólagos kezelői, a nyomdászok. A mulatságon igen sok család jelent meg úgy annyira, hogy a tágas nagy terem egészen megtelt. Előbb műkedvelők adták elő a „Turi Borosa“ című népszínművét, azután tánc volt viradtig. A zenét Kiss Béla zenekara szolgáltatta.

— **A tulipánkert hangversenye.** A „tulipánkert“ nek országosan hirdettet debreceni hangversenye ma estéről közbejött ismeretlen akadályok miatt elmaradt. A szombati hangversenyre megváltott jegyek vasárnapra érvényesek lesznek. A hangverseny vasárnap és hétfőn este 9 órakor tartatik meg előre hirdettet műsorról és belépti díjak mellett az Angol királynő udvari kert helyiségében.

— **A fumei sajtóbotrány.** A hirdetté vált fumei sajtóbotrányban, amely eddig a nyilatkozatok révén a „Függ. Magy.“ botrányát is szülte, ma az a fordulat következett be, hogy Lengyel Zoltán orsz. képviselő provokáltatta Bónitz Ferencet, a sajtóiroda tagját. Lengyelnek egyébként eltökélt szándéka, hogy az egész ügyet a parlament elé viszi.

— **Iparosgyűlés** E hó 8-án délelőtt fél 11 órára nyilvános iparosgyűlésre hívta össze az iparosokat a „kisiparosok bizottsága“. A gyűlés a „Korona“ vendéglő nagytermében lesz.

— **Pályázatok a megyénél.** Ma délután 5 órakor jártak le a megyénél a megüresedett tisztviselői állásokra a pályázatok. Pályázak az alispáni állásra: Kovács Gyula helyettes alispán, dr. Czeglédy Mihály tiszti ügyész, Nábráczky István, a nádudvari járás főszolgabírója és Somossy Béla hajduböszörményi polgármester. Az alispáni székért nagy harc lesz és alig lehetséges, hogy az első szavazásnál dőljön el a választás. A főjegyzői állásra az egyedüli pályázó Pákozdy Sándor egyhangú megválasztása bizonyos. Az I. aljegyzői állásra pályáztak, Dávidházy Sándor, II. aljegyző, Dalmy Barna III. aljegyző, Miskolczy Lajos szolgabíró és Fekete László hajdusoboszlói ügyvédjelölt; az esetleg megüresedő tiszti ügyészi állásra pályázott dr. Nagy Gábor ügyvéd, a megüresedő II. aljegyzői állásra, amelyet eddig Dávidházy Sándor töltött be: pályáztak Dalmy Barna III. aljegyző, dr. Várad Szabó János és dr. Nábráczky Béla közigazgatási gyakornok, a III. aljegyzői állásra pályáztak dr. Várad

Szabó János és dr. Cseke Sándor ügyvéd-jelölt, a szolgabírói állásra pályáztak Rózsa Ernő helyettesített szolgabíró, Magi Elek volt szolgabíró, dr. Nábráczky Béla, dr. Váradi Szabó János, Weszprémy Barna, dr. Cseke Sándor, Ujvárosi Szabó Imre és Dalmy Barna.

— **A kath. ifj. egycsület** mára tervezett rendkívüli közgyűlése közbe jött nyomos okok miatt későbbi időre elhalasztatott. Felvilágosítással a további teendőkre utmutatással szívesen szolgál az elnökség. (Batthyányi-utca 9.)

— **A Dunába fult** Az óbudai hajógyár mellett a Dunán borgonyzó 65246 sz. uszályhajóról tegnap a Dunába esett Kolbinger János hajókormányos 9 éves Rudolf nevű fia. Nyomban segítségére siettek, de mikorra ki mentették, már halott volt. Bevittek a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Az ipartestületi betegsegélyző pénztár** az iparnátóság meghagyásából folyó hó 22-én rendkívüli közgyűlést tart a következő napirenddel: 1. Az alapszabályok be nem tartása a tisztviselőikar részéről. 2. Különféle.

— **Vonatösszeütközés.** Innsbruckból jelentik: Tegnap este a pályaudvaron két mozdony összeütközött. Egy gépész súlyosan, egy fűtő könnyen sebesült meg. Mindkét mozdony használhatatlanná vált.

— **Egyházmegyei közgyűlés** A tiszavidéki agost. hitv. ev. egyházmegye folyó hó 10. és 11. napjain tartja Debrecenben évi közgyűlést. A közgyűlés kedden reggel 9 órakor kezdődik istentisztelettel, d. u. 3 órakor gyámintézeti bizottsági ülés lesz, ezt követi d. u. 5 órakor istentisztelet, melyen az egyházi beszédet Materny Imre nagyváradi lelkész tartja. Az ebéd a máv. indóház éttermében déli 1 órakor, a vacsora pedig a „Dobos” pavillonban esti 7 $\frac{1}{2}$ órakor lesz.

— **Házasságkötések és kihirdetések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Molnár Gyula—Fodor Elizával, Barna János—Véber Jolánnal, Steihardt Izidor—Feigenbaum Eugéniával, Hanizskó Bálint—Valkovics Mariával, Kardos Márton—Fülöp Rózával, Dajka Ambrus—Varga Erzsébettel, Szemán József—Somogyi Borbálával, Bundman Jenő—Horváth Máriaival, Koska András—Acs Máriaival, Csermák Gusztáv—Kübecs Máriaival, Vachtler Gusztáv—Páspók Máriaival, Makai István—Szabó Kláraival. Ugyanezen idő alatt kihirdetés végett jelentkeztek: Dina Imre—Kállai Zuzsánnával, Szabó József—Kovács Eszterrel, Szepesi István—Jakab Eszterrel, Weisz Samuel—Glück Eszterrel, Kovács István—Oláh Juliánnával, Vonya László—Pálkás Veronával, Csik Ernő—Kimpán Krisztinaival, Janai Mihály—Varga Máriaival, Stempel Izidor—Glück Margittal, Fazekas János—Lede Juliánnával, Babis Mihály—Va kovszki Erzsébettel, Szilágyi Gábor—Bimba Borbálával, Szabó András—Tóth Piroskával.

— **Halálozás, születés.** A hét folyamán az anyakönyvi hivatalnál összesen 31 születést 15 fiú, 16 leány és ezzel szemben 64 halálozást jelentettek be. Így a lakosság száma e héten természetes úton 33-al csökkent.

— **Nem hívják be a tartalékosokat.** A hosszú, szerencsére már elmúlt exlex állapot meglehetősen sok kellemetlenséget okozott katonáknak. Felbomlott a rendes szervezet, az ujoncozás elmaradása folytán kikökönt a kerékvágásból az egész vezetés. Az öreg bakákat idején túl visszahívták, sok szegény póttartalékost megzavartak polgári foglalkozásában, tömegesen szolgálatra kötelezték, csak pár nappal, hogy kiszabadultak a póttartalékosok és most az ujoncokon van a sor. Ma szelek újra a legények elejét. Soroznak minden felé az országban s pár hét múlva be is vonulnak a most besorozott ifjak, beleköszölnek a gyöngy-étatba, amire annyi ideig varták őket. Rendkívüli időben kell megkezdniük a katonai szolgálatot és abban az időben, mikor

nagy-gyakorlatokon szoktak izzadni a behívott tartalékos katonák. Ez idén zöldfültű rekrutákat képeznek ki a kaszárnyákban. Az már bizonyos, hogy a nagygyakorlatok elmaradnak ebben az évben és a legnagyobb valószínűség szerint nem hívják be a tartalékosokat sem. Rendes körülmények között júliusban már kézbesítik a fegyvergyakorlatra szóló behívókat s most még semmiféle intézkedés nem történt felsőbb helyen a tartalékosok behívása iránt. Katonai körök ebből nem következtetnek másra, minthogy a tartalékos legénység ez idén megszabadul a katonáskodástól.

— **Megtámadott képviselő.** Óbuda-vára közönsége ma hajnalban parázs botránynak volt szemtanúja. A botrány szereplői: Visontai Soma orsz. képviselő, aki csak most támadt fel politikai halottaiból és egy Tarnóczy nevű ügyvédjelölt. Tarnóczy nővérel és sógorával betért a „Tulipánkert” nevű kávéházba, ahol egy duhaj társaság uralta a helyzetet. Mint szemtanúk állítják, Visontai tüntetően fixirozni kezdte Tarnóczy nővérét, mire az átküldte a névjegyet Visontainak, Visontai sörű megjegyzést tett a névjegy tulajdonosára és a névjegyet visszaküldte Tarnóczynak. Tarnóczyt ez a levagiatlan eljárás annyira felháborította, hogy megfélekedve revolvert emelt a képviselőre, a társaság azonban kicsavarta a kezéből. Az ügyeletes rendőrtisztviselőt értesítették az incidensről, aki jegyzőkönyvet vett fel az esetről és a főkapitányt értesítette.

— **A gazdaközönség figyelmébe.** A következő sorok közlésére kértek fel: Figyelmeztetnek a gazdák, hogy a nyári évszak beálltával a vaspálya mentén fekvő földjeikről a behordásra váró terményeiket vagy elszállítsák, vagy pedig a kereszték és kazlak körül védő szalag felszántást alkalmazzanak mert a mozdony vagy a motor szikrája által — esetleg okozandó károkért a vasutársaság semmiféle felelősséget nem vállal el. A mezőrendőrkapitányság.

— **Az alföldi sáska károk.** Az ijesztő hírek következtében, melyek a sáskák pusztításairól közzétettek, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a rovartani állomás vezetőjét azonnal a Hortobágyra küldötte, hogy a helyzetről jelentést tegyen. A beérkezett jelentés szerint a helyzet képe a következő: „Sem Bözörményben, sem Bal mazujeváros határában a vetésben kár nincs. A sáska most is csak a legelőn van, már nem annyira rajzik, hanem jóllakva kóvályog és keresi a petelerakó helyeit, sőt a pete lerakását meg is kezdte. A sáska tojása nagyrészt ki van fejlődve, tehát már nem fal többet, hanem inkább várja a pete megérését, hogy azt letolja. Ez azt jelenti, hogy a kártétel delelőjén nagyon túl vagyunk. Mátán, — a Hortobágyon a csárda körüli részén van összesen 200 hold vetés, ezenkívül van friss törés 70—80 hold, mely muharral és zabbal van bevetve. Az előbbiből a sáska 50—60 holdat támadott meg és 30—35 holdban (zab és árpa) kárt is tett, a többiben nincs kár, ellenben a zabból 30—50 hold meg van támadva. A legelő a sáskajárás ellenére jobb karban van, mint tavaly ilyenkor volt. A halasközi tanya környékét és a Szatmáry telektől a csárda felé vezető részt kivéve, mindenütt látni meg a megvénült füvet, melyet a marha addig nem legelt. Halasköz azonban, amelyről a sáska Nagy-Ivánba szökött, kopár, ezt igazán a sáska legelte le. Az állatok éhínségéről szó sincs, mert mint Udvarhelyi Debrecen városzaddája mondja, Debrecennek és a környékbeli népnek sohasem volt annyi szénaja, mint az idén van. A miniszter intézkedett, hogy a rovartani állomás vezetője s két alkalmazottja továbbra is a Hortobágyon maradjon s a sáska kártételeit és rajzásait megfigyeljék. Intézkedett továbbá a miniszter, hogy azok a helyek, amelyekre az elrajzott sáskák petéiket lerakták, szabatosan megjelöltesseék s elrendelte, hogy sürgősen állapítsanak meg azok a módokat, amelyeknek igénybevételével az évről-évre ismétlődő csepés egyszer s mindenkorra megszüntethető legyen.

— **Rendőri hírek.** Ifju csemete. Széll János Csillag utca 41. sz. alatt lakó molnár ma a rendőrség segítségét vette igénybe Borsos Gyula 14 éves unokaöccse ellen, aki egyébként rendőrileg már büntetve volt. A szépen fejlődő mákvirág azzal fenyegette meg Széll molnár feleségét, hogy rájuk gyújtja a házat. A fiúnak lelkiismeretét sok apró, a büntetőkódexbe ütköző cselekmény terheli. A rendőrség megindította a nyomozást. — **Meglopott napszámós.** Kállai Zsófia napszámós, a ki Csillag u. 47 sz. alatt lakik, ma feljelentést tett a rendőrségen is meretlen tettesek ellen, akik egy izben 12 koronát, azután 10 koronát emeltek el zárt komótjából. Valószínű, hogy a két lopást egyazon tettes követte el. A rendőrség nyomoz.

—
x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületes és jó családból származó, középkorú egyén 50—100 forint óvadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdasági állásra, pénzügyre, raktárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnok állást is elfogad. Cím a kiadóhivatolban meg tudható.

x **Mit kell minden hölgynek tudnia?** Elsősorban azt, hogy lebilincselő szépségét, hogy tarthatja meg a legmagasabb korig, hogy védheti meg arcát a nap és szél befolyása ellen, hogy távolíthatja el az arcát elcsufító szeplőt, májfoltot, pattanást, mitessert és egyéb arctisztatlanságot. Mindezek legbiztosabb segítőszerei a törvényesen védett, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó hirnemes Földes-féle Margit-Créme, mely pár nap alatt a ráncokat kisimítja és az arcuk finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2. kicsi 1 kor. Kapható a kézikönyvél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban.

x **Egy óriási bálna** hal minden esontrészt sikerült megszerezniem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legkitűnőbb halsont anyaggal rendelkezem. Tekintettel a nagy mennyiségre, abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy minden elfogadható árban és vezetésem alatt készíttetek eredeti párisi és angol model után bármilyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szakértelem nélkül készített fűzőket viselni, a mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatású lehet. Nagy raktárt tartok kész mellfűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a legolcsóbban eszközölök. Szíves bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht-palota.

x **Alföldi Karoly** tánciskolájában a szüneti tanfolyama július hó 9-án nyílik meg. Beiratkozások elfogadtnak lakásán Peterfia utca 2 sz.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-három heti használat után a leg erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Árs csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utcán.

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este előnyzene.

TAVIRATOK.

Óriási felhőszakadás.

Budapest, július 7. Déván ma reggel óriási felhőszakadás volt. 35 ház összeomlott, és 3 ember meghalt. A szerencsétlenség következtében nagyon sok állat megsebesült és elpusztult.

A szerb kormány nem kapitulál.

Budapest, július 7. Belgrádból jelentik: Teljesen alaptalan egyes lapoknak az a jelentése, hogy a minisztertanácsban viharos jelenetek és egyes miniszterek között nézeteltérések fordulnak elő és hogy ennek következtében három miniszter beadta lemondását. Az Ausztriával és Magyarországgal való bonyodalom csak fokozta az egyetértést.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 7.

Buzakínálat mérsékelte, vételkedv csekély. Kedvezőbb irányzat melletti 12,000 métermázsa került forgalomba tartott áron. Egyébb gabonafajták változatlanok. Idő: esős.

Buza októberre	15.28—30.
Buza áprilisra	15.86—88.
Rozs októberre	12.94—92.
Rozs áprilisra	
Zab októberre	13.20—22.
Zab áprilisra	13.62—64.
Tengeri augusztusra	12.36—38.
Tengeri szeptemberre	12.66—68.
Tengeri 1907 májusra	11.26—28.
Repce augusztusra	30.30—50.

Törvénykezés.

§ Születési tanácsok. A debr. kir. törvényszéken e hó 9-én, hétfőn sorrendben lesznek vádtanácsi ügyek és ítéletárdelek; július hó 11-én, szerdán fő tárgyalások, ifju Gáspár Péter ellen batóság elleni erőszak büntetéseért, Molitörisz István ellen, lopás büntetése, Nyitrai Tamás ellen, lopás büntetése, Jován Sámuelné ellen lopás büntetése. Július hó 13-án, pénteken, Stiplosák Márkusné Váradi Ilona ellen, rágalmazás vétségeért.

Fejtörő.

Számrejtvény.

— Írta: Kákán Csomó. —

8. 7. 5. Hatalmas ur, mégis remeg.
1. 8. 9. 10. Ez indokolja tettetted
5. 7. 8. Egy népfajnak a neve ez.
4. 5. 8. 9. Költő, akit rég sir fedez.
4. 5. 7. 8. 9. 10. Hogyha hosszú, ugy unalmas.
5. 2. 1. Kicsinyített név, bizalmas.
6. 10. 1. Egy nagy írónk keresztneve.
1. 2. 3. 4. 5. 6. E jelszóval vagyunk tele.
9. 1. 10. Sok kontárt mondanak ennek.
7. 6. 4. 5. Neve római Istennek.
- 1—10. Az ujkornak nagy mozgalma.
E városban van hatalma.

(Megfejtését jövő vasárnapi számunkban közöljük. Utolsó számrejtvényünk megfejtése: „Kánikula.”)

Szerkesztői-posta.

T. G. Ön rosszul alszik — mit tegyen, hogy éjszakai türethőbeékké váljanak? Beszéljen az orvosával, mert ennek speciális okai lehetnek. Jelent meg valamikor valahol ily irányú füzet is, ma pedig a „Budapesti Hírlap” K ü l ö n f é l é k-rovatában talál erre vonatkozó tanácsokat. Egy általános szabállyal mi is szolgálhatunk: legyen ébren napközben a lelkiismerete, hogy éjjel annál nyugodtabb a hálószobájában! — Ennél jobbat ki tanácsolhatna?

Ifju dalnok. (Költemények.) Szerető gonddal olvasgattuk a verseit, mert láttuk, hogy jó ember írta őket. De a jó emberek, sajnos, nagyon ügyetlenek a világi dolgokban, főleg a művészetben. Ide tehetség is kell. Ezek a versek igazán a természete

virágai. Poétás természet vadvirágai. — Jó érzések. rossz rímek. Megjegyzik a szerzőjök, melyik hol jelent meg. Hát azoknak a pitypatyos, tulipános lapoknak meg is járják. Különben a legtöbb olyan, mintha nadragos ember népdala lenne. Szóval afféle sz. b. népköltészet. Hát csak dalogasson tovább is — az ideáljának, ha van (ha nincs, keresni kell, ez a legkönnyebb), de a lámpa- és egyéb lázokat okozó nyilvánosságot ne igen keresse. Higye el, igaz van a nagy római poétának: Ki jól rejtőzött, jól él. — Bárcsak minden „tehetséges fiatal költő” tudná ezt. Kevesebb lenne a rossz vers, több a jó olvasó.

Regényesarnok.

Neró.

— A „Szabadság”-nak írta: Kövér Ilma. —
(Folyt. és vége.)

— Édes, kedves, jó Kálmán, ígérje meg, hogy minden évben, legalább párszor, vagy sokszor ellátogat hozzám, ha férjnél leszek. . . .

És megint elhallgattak. A nagy némaság dazára azonban sem Gita, sem Kálmán nem vettek ügyet a hátuk mögött hallatszósra, amint a vadszöllő levelei erősen megzizegtek; sőt azt se hallotték meg, hogy az alsó rácskaput nagy erővel vágta be valaki. Másnap történt.

Szaniszló Kálmán éppen kétségbeesve pakolta a máiháját, amikor egy ur kopogtatott be hozzá.

Hivatalos rövidséggel adta elő az érkeztet, hogy nála egy nagy összeg van letétben, a melyet mai napon kell átadnia Szaniszló bádogy urnak. Egy bizonyos, a ki még a megboldogult édes atyjának volt ezzel adása, a fiával szemben akarja leróni tartozását.

A tág szemekkel bámuló hadnagy csak az illető előzőzése után kérdezte a nagybátyjától, hogy ki volt az az ur? . . .

— A székvárosbeli közjegyző és több helybeli uraságnak — ezek között a szomszéd nagybirtokosoknak Balás Agostonnak is — jogtanácsosa.

— Hát megbízható, hát szavahiheő ember?

Igy aztán elhitta a hadnagy, hogy pénz az a pénz, a mit a markában szorongat; hogy csakugyan őt illeti: mikor egy közjegyző, egy jogtanácsos állítja! . . .

— Kaució! . . . Gita! . . .

Énnél többet nem birt kimondani; de egyidejűleg felhagyott a csomagolással. Majd holnap utszik . . .

Másnap történt az is, hogy Balás Ágoston utra készen bekopogtatott Kovácsékhoz és Mina néni ámulatára bámulatára, kijelentette, hogy bucsuzni jött . . . betölti régi vágyát . . . Afrikába indul . . . tigrisvadászatra . . .

— Legyeu boldog Margit kisasszony.

E rövid szavakkal vett bucsut Gitától, mely egy szemrehányó tekintettel, a melyben azonban benne volt a Gusztó bácsinak felelt az önzetlen jó szíve.

Végre pedig mánap történt az is, a mikor kikisérték a bucsuzó vendéget, hogy Neró egy rettenetes csomó mézes kalács — siflin lakmározott a ház előtt.

Vajjon hol jutott hozzá? . . .

Hát ez a Neró titka. De milyen szíves viszonzószolgálat fejében kapta: ezt még maga Neró se tudta meg soha . . .

Közgazdaság.

Am. kir. technológiai ipar muzeum a lefolyt év alatt is rendszeresen folytatta az iparfejlesztésére irányított tevékenységét, különös tekintettel a kisiparra. — Felügyelő bizottsága elnökének Zichy Jenő gróf vezetése alatt négy ülésben tárgyalta az intézet jelentősebb ügyeit — Az igazgatóság értekezletet tartott hét ipartestülettel az egyes iparágak azon gyakorlati szükségleteinek a megismerésére, melyeknek kielégítésére az

intézet közreműködhetik. A muzeum az elmúlt év folyamán szakok szerint rendezte, kiegészítette és tanulságossá tette gyűjteményét oly módon, hogy a tárgyakat magyarító cédulákkal látta el s így a gyűjtemények külön katalógus nélkül tanulmányozhatók. — Jelentékenyen gyarapította a műszertárát, ezáltal a különböző iparágak körében 182 ügyben végezhetett műszaki kísérleteket és adhatott szakvéleményt. — Fejlesztette könyvtárát is, mely jelenleg 12.768 kötetével az ország egyik legelső műszaki könyvtára, melyet az elmúlt évben 20119-en használtak. A lefolyt téli időszak alatt mestertanfolyamokat rendezett a bádógos, a gáz- és vízvezeték-szerelő, az esztergályos, a cipész és kaptafavágó mesterek, továbbá külön tanfolyamot a gáz- és vízvezeték szerelő segédok részére. Ezek a tanfolyamok teljes mértékben eredményesek voltak, a szerzett kedvező tapasztalatok alapján a muzeum a jövőben is tovább fogja ezeket fejleszteni. Az intézet gépesarnokában ki volt állítva 4 db. szívó rendszerű generátorgézmotor, egy kétütemű nyersolaj motor, egy újabb szerkezetű világítógézmotor és több különféle szerszám. A kiállított gépmotorok felhasználásával 8 tanfolyamot rendezett az intézet a szívó rendszerű generátorgézmotorok kezelési számára, melyeken 386 motor tulajdonos, kezelő és géplakatos vett részt. Az intézet a kereskedelemügyi miniszter megbízásából ez évben is tett javaslatot az iparosok állami támogatására és 101 iparosnak összesen 485.000 korona értékű gépet, eszközt és szerszámot szerzett be. Ezzel összefüggésben a muzeum iraforgalma a lefolyt évben 96000 drb. volt. A muzeum gyűjteményét és gépesarnokát összesen 38000-an látogatták. A jelentés végén ismerteti a kiállított szívógézmotorokat és a többi újabb rendszerű kisipari motorokat.

Védjegy: „Hergony”

A Liniment Capsici comp.
a Hergony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult hárszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szarnak bizonyult kísérőnyél, esztrál és meghűléseket bedarazda-képpen használva.

Figyelemreztetés. Előny hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan éveget fogadjunk el, a mely a „Hergony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 koronás és ágyazóiban minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török úton 12. sz. gyógyszerüzlet, Budapest.

Richter gyógyszerüzlet
az „Arany Árványhoz”, Erzsébet
Eszterházy utca 12. sz. Budapest.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK.

Egy szelvény ára 3'10 mtr. (K 7.—, 8.—, 10.— jó hosszú, teljes férfial- (K 12.—, 14.— jobb (valódi) tönnyre elegendő (kabát, (K 16.—, 18.— finom (valódi) nadrág és mellény) csak (K 21.— legfinomabb (valódi))

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20.—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selvem-kagarn stb., gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

Siegel-Imhof, BRÜNN

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelősséget vállalok. A magánvevőre ársi előnyök hárulnak, hogy szövetet fenti egnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának

elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenőcs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr
összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenőcs ára 70 fill. és 1 kor.
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lydon rizspor kis doboz 1 k. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől
és megfelelnek tökéletesen a 71,012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: Budapest

Török József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrásy-ut 29 sz

Még mindig!

Nagyválaszték hosszú és rövid száru selyem
cárna és glace keztyűkbe n.

Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítők, mülábak, mü-
kezek, müfűzők mérték szerinti
készítéses és szakszerű javi
tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Öreg és ifju férfiaknak

ajánlatik az újabb és bővített kiadásban megjelen
mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a
megzavart ideg és szexuális rendszer
felől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve
tanulság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor
20 fill. értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

Cook és Johnson-féle

amerikai

Patent-tyukszem-Gyűrű

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, mely a
borzasztó tyukszem fáj-
dalmakat — azonnal meg-
szünteti és el is távolítja.

Ez ma a világ legjobb szere

minden szenvedőnek ajánlatik.

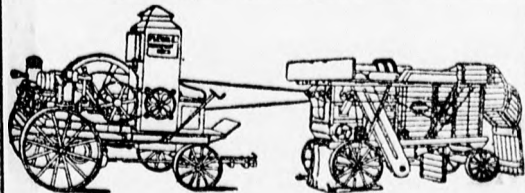
1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona.
Debrecenben kapható a következő gyógy-
szertárakban:

Balázs Ödön Csapó-utca, Füleky Pál a
magyarkoronához, Kóczián Dezső Homok-
kert-utca, Mihalovits Jenő, Muraközy
László, Sziloz Ferenc az angyalhoz. —
Radakovics Géza, Dr Rothschnek v. k.,
Dr. Varga és Bodnár G az aranygy-
szarvúhoz, Kovács L. a fehérhatyúhoz és
Tóth Béla uraknál, — ugyszinte a birodal-
lom minden gyógyszertárában és droguériájában.

Csak az eredeti

PLEWA-MOTOR

és lokomobil, nyersolaj, benzín és szívógáz-
üzemre, biztosítja a legolcsóbb hajtóerőt a
malomban és gazdaságban. — Szerkezete egy-
szerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti,
tartósabb a gőzgépeknél — A nyers olaj
üzemnél pénzügyöri (finánc) ellenőrzés nincs.

Mindenféle **MOTOROK**

megtekinthetők üzemben.

Árjegyzék, költségvetés és egyéb felvilágosítás
díjmentes.

Cím: **DÉNES B.** motárspecialista,
Budapest, V., Lipót-körut 15.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel
tisztá és ment káros alkatrésztől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur
Aussighan bárkinak, a ki bebizonyítja,
hogy szappana a „SCHICHT“ névvel valamely káros
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS“ vagy KULCS“-szappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, ugymint:

saját használatra minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Figyelmeztetik a nagy közön-
ség, hogy Debrecen város számot-
tevő kereskedői ez év **július**
8-tól szeptember 1-ig a vá-
sárvasárnapját kivéve

vasárnap egész napon át

zárva tartanak s így a t. közönség
bevásárlásait csakis hétköznapo-
kon eszközölje.

375-5-5.

Aláírási iv.

A vasárnapi munkaszünet és záróra szabályozás ügyében f. hó 1-én tartott értekezleten,
mi vaskereskedők egyetemlegesen elhatároztuk, hogy üzleteinket **ez év szeptember hó 1-től, jövő**
év május hó 1-éig a vásárvasárnapját kikéve, (tehát a nyári hónapok kivételével)

vasárnapokon egész nap zárva tartjuk.

A zárórát pedig május hó 1-étől november hó 1-éig reggel $\frac{1}{2}$ 7-től, este $\frac{1}{2}$ 8-ig,
november hó 1-től május hó 1-ig regge 1 7 órától — este 7 óráig állapítjuk meg.

Alulírott vaskereskedők tehát saját kezű aláírásunkkal erősítjük meg fentebb elsorolt
kötelező elhatározásunkat, a mit egyetemleg es hozzájárulás esetén tartunk fenn.

Kelt Debrecen, 1906. év július hó 4 én.

Kartársi üdvözlettel

Sesztina Lajos.

Kovács Gyula.

Pászor Gyula és Társa.

Tóth Gyula.

Nánássy Lajos.

Bészler és Dávid.

Sümegei Béla.

379-2-2